

Tätortsnära friluftsliv

Beslutad av:	Ange beslutande politiska instans, datum (YYYY-MM-DD) och paragraf
Diarienummer:	Ange diarienummer innan dokumentet godkänns och publiceras
Dokumentansvarig:	
Författare:	Ange person som författat dokumentet
Dokumenttyp:	[Document::DocumentType]
Dokument-ID:	[Document::Prefix] – [Document::Number]
Version:	[Document::Version]
Berörd verksamhet:	[Metadata::Förvaltning]
Giltig från:	[Document::PublishDate]
Giltig till:	[Document::AlarmDate]
Antal sidor:	11

Innehåll

1. Inledning	3
1.1. Bakgrund.....	3
1.2. Vad är friluftsliv och vad är ett stadsnära eller tätortsnära friluftsliv?.....	3
1.3. Friluftslivet behöver vara nära.....	4
1.4. Nuläge tätortsnära friluftsliv.....	4
2. Utveckling och förändringar	5
2.1. Riktade insatser för det stadsnära friluftslivet 2024–2025	6
2.2. Förändringar och påverkan på friluftslivet orsakade av exploateringar.....	6
2.3. Riktlinje för ekosystem och biologisk mångfald	7
2.4. Skydd av natur	7
2.5. Tematiskt tillägg till översiktsplanen för grönstruktur	8
2.6. Översiktsplan Östersund 2040.....	8

1. Inledning

Syftet med denna utredning är att ge en lägesbild över friluftslivet i Östersund 2024. Den redovisar nuläget och de förändringar som kommer att ske. Förändringarna är både utveckling och satsningar, exploateringar som tar mark som används för friluftsliv i anspråk, samt det arbete som bedrivs inom kommunen kring olika frågor som rör gröna ytor, natur och friluftsliv. Sist i rapporten återfinns en sammanställning av översiktsplanens ställningstaganden med relevans för friluftslivet.

1.1. Bakgrund

Östersund har en stark ställning som friluftslivsstad. Invånare, inflyttare och besökare värderar friluftslivet i området högt och Östersund säljer bilden av sig själv som friluftskommun. Grönområden spelar stor roll, både för möjligheten att få en naturupplevelse eller idka spontant friluftsliv och rekreation. Samtidigt behöver kommunen växa och mark för nya bostäder, företagsetableringar och verksamheter behövs. Det är därför viktigt med ett gränsöverskridande arbete mellan förvaltningar/nämnder i Östersunds kommun för att möjliggöra både en tillväxt och bevarande av viktiga frilufts- och grönområden.

Målsättningen är att det skall finnas gröna kilar in i staden samt grönområden i och kring staden i sådan omfattning att Östersund fortsatt upplevs som en friluftsstad. Friluftsliv skall finnas ”nära”, dvs det skall finnas goda möjligheter att utöva en mängd friluftsaktiviteter i och kring staden på ett enkelt och tillgängligt sätt.

Det behövs en fortsatt utveckling av stadsnära friluftsområden utifrån olika teman och aktiviteter, där anlagt friluftsliv är ett utvecklingsspår medan helt orörda skogar är ett annat spår.

1.2. Vad är friluftsliv och vad är ett stadsnära eller tätortsnära friluftsliv?

Friluftsliv är ”vistelse utomhus i natur- och kulturlandskap för välbefinnande och naturupplevelse utan krav på tävling”, enligt definitionen i förordningen om statsbidrag till friluftsorganisationer.

Friluftsliv kan definieras som aktiviteter som utförs utomhus i naturen, ofta för rekreation, avkoppling eller som ett sätt att komma nära naturen. Det kan inkludera allt från vandring, cykling, fiske, skidåkning, och camping till enklare aktiviteter som picknick eller promenader i naturen. Men grönområdena är även viktiga för motionsspår, leder mm samt organiserat friluftsliv. Friluftsliv innebär att vara utomhus och uppleva naturen på ett aktivt sätt, det ses som ett sätt att förbättra både fysisk och mental hälsa.

1.3. Friluftslivet behöver vara nära

Att använda begreppet stadsnära, begränsar oss till staden Östersund. Kultur- och fritidsförvaltningen anser att tätortsnära och bostadsnära är mer korrekt. Det främjar fler platser och ger mer möjligheter och flexibilitet i arbetet med friluftsliv.

Tätortsnära - inom 1-2 kilometers avstånd. Tätortsnära friluftsliv refererar till friluftaktiviteter som utförs nära eller inom tätorter, det vill säga städer och samhällen. Detta kan innebära att nyttja parker, skogsområden, sjöar, och grönområden som ligger i direkt anslutning till städer och mindre tätorter. Tätortsnära friluftsliv är alltså när man inte behöver resa långt bort för att komma ut i naturen, utan kan utnyttja de gröna och öppna ytor som finns inom eller nära stadens eller de mindre tätorternas gränser.

En stor del av vardagsfriluftslivet utövas i det tätortsnära natur- och kulturlandskapet. Avståndet från bostaden till närmaste natur har stor betydelse för besöksfrekvensen. Ju längre från tätorten desto lägre blir besöksfrekvensen när det gäller rekreation och friluftsliv. Detta gäller särskilt vid vardagsrekreation. Ett vardagligt besök i en tätortsnära skog kan vara ganska kortvarigt och besökaren behöver inte röra sig mer än någon kilometer från den punkt där man kommit in i skogen. Detta innebär att invånarna för de vardagliga naturbesöken behöver ha sitt rekreationsområde inom 1-2 kilometers avstånd. För att främja en jämlik folkhälsa och vardagsnära utevistelse krävs ofta ännu kortare avstånd.

Det är en skillnad mellan bostadsnära och tätortsnära natur, där den förstnämnda avser en snävare geografi och andra behov än den senare. Ju längre från tätorten desto lägre besöksfrekvens när det gäller rekreation och friluftsliv.

Bostadsnära – inom 300 meter från bostaden. Forskning visar att 300 meter är en gräns för hur långt människor är beredda att gå till ett grönområde för att göra det ofta. Detta är särskilt viktigt för grupper som barn, äldre eller funktionshindrade som har svårare att ta sig ut eller förflytta sig långa sträckor.

1.4. Nuläge tätortsnära friluftsliv

Det huvudsakliga ansvaret för friluftslivet i Östersunds kommun är uppdelat mellan tekniska nämnden och kultur- och fritidsnämnden. Den förstnämnda ansvarar, enligt dess reglemente, för ”Naturvårdsskötsel samt planering och utveckling av allmän plats såsom parker, stadsnära skogar, naturreservat, vandringsleder samt stränder”. Kultur- och fritidsnämnden ska i sin tur enligt gällande reglemente ”främja turism på nämndens anläggningar och främja arbetet med kommunens friluftsliv”. Det finns därmed en, inte alltid helt tydlig, uppdelning av ansvaret för arbetet med friluftsliv inom kommunens regi.

Kultur- och fritidsförvaltningen har en heltidsanställd friluftslivsutvecklare som arbetar strategiskt med friluftslivsfrågor i nära samarbete med

tjänstepersoner inom teknisk förvaltning och andra förvaltningar med beröringspunkter inom friluftslivet.

Flera nämnders verksamheter berör friluftslivet. Barn- och utbildningsnämnden genom läroplanens stöd för natur, friluftsliv och utevistelse i grundskola, förskolan och fritidshem. Vård- och omsorgsförvaltningens verksamhet kan dra stor nytta av friluftslivet ur perspektivet av folkhälsa och minskade vårdkostnader, till följd av en mer aktiv befolkning längre upp i åldrarna. Miljö- och samhällsnämnden ansvarar bland annat för plan- och byggfrågor, naturvårdsplanering, miljöövervakning samt att driva och samordna kommunens arbete inom den ekologiska dimensionen av hållbar utveckling. Kommunens arbete med friluftsliv berör huvudsakligen det anlagda friluftslivet. Det vill säga anpassade platser och utflyktsmål för invånares och besökares utövande av friluftslivet. Det finns i dagsläget ett fåtal geografiskt avgränsade och av kommunen anlagda friluftsområden i Östersunds kommun. Ansvaret för dessa är delat mellan tekniska förvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen. Dessa områden samt ansvarig nämnd framgår av tabell 1.

Tabell 1. Anlagda friluftslivsområden i Östersunds kommun

Område	Ansvarig nämnd
Bynäset	Kultur- och fritidsnämnden
Lillsjön	Tekniska nämnden
Minnesgårde	Tekniska nämnden
Östberget (inklusive motionsspår)	Kultur- och fritidsnämnden
Spikbodarna	Kultur- och fritidsnämnden
Torråsen	Kultur- och fritidsnämnden
Brunflo skidspår och bikepark	Kultur- och fritidsnämnden
Lits skidstadion	Kultur- och fritidsnämnden
Lövsta motionsspårsområde	Kultur- och fritidsnämnden

Utöver friluftsområdena som anges i tabellen finns ett antal mindre anlagda friluftsplatser med exempelvis vindskydd, grillplatser, skyltar och spänger runt om i kommunen. Här ska också understrykas att det finns fler anlagda friluftsområden inom kommunen, på ej kommunalt ägd mark och/eller i regi av annan part än Östersunds kommun. Till exempel de populära naturreservaten Andersön och Tysjöarna samt S:t Olovsledens sträckningar genom kommunen. Dessutom finns det flera områden som passar och används för att utöva friluftsliv, även om de inte är anlagda eller iordningställda.

2. Utveckling och förändringar

Inom området som rör friluftsliv pågår en rad arbeten som innebär utveckling, påverkan och förändringar. Här följer en genomgång av dessa.

2.1. Riktade insatser för det stadsnära friluftslivet 2024–2025

Östersunds kommun har avsatt tio miljoner kronor för satsningar inom det stadsnära friluftslivet under åren 2024 – 2025. Av tabell 2 framgår vilka satsningar som hittills beslutats om samt i vilka områden dessa satsningar görs. Under 2024 har invånarna i Östersunds kommun haft möjlighet att lyfta fram ytterligare behov av satsningar på det stadsnära friluftslivet.

Tabell 2. Riktade insatser för det stadsnära friluftslivet, 2024 – 2025

Område	Insats
Brunflo	Som del av Utvecklingsplan Brunflo uppförs ett multifunktionellt grönområde intill elljusspåret i Brunflo. Här uppförs - Ett uteklassrum som önskats genom dialoger med skolor, förskolor och föreningar. - Ett nytt vindskydd med grillplats. - En äventyrsslinga i den intilliggande skogen.
Bynäset	Platsbyggda utedass och inhägnade sopstationer uppförs. Delar av "genvägen" får spång.
Frösön	Den nya skyltningen av natur- och kulturstigarna på Frösön färdigställs. Toppen på Östberget rustas.
Lillsjön	Tillgänglighetsrampen byts ut.
Lugnvik	Intill elljusspåret parkering anläggs ett utegym. Längs med elljusspåret uppförs ett antal styrketräningsstationer. Entré och grusad stig från parkeringen och fram till vindskyddet med grillplats planeras. Vid vindskyddet anläggs en motorikbana.
Remonthagen	Cykelbanor anläggs på kullen, i enlighet med ett medborgarförslag.
Torvalla	Här anläggs ett nytt elljusspår.
Verksmon	Det befintliga skidspåret dras om.
Runt om i kommunen	Flertalet grillar och bänkbord byts ut.

I kartbilaga 1, "Friluftssatsningar och exploateringar", framgår i grönt, numrerat 1–13, de satsningar som har beslutats och har eller ska genomföras. På kartan framgår också "önskesatsningar" numrerade A - M som är föreslagna projekt som Kultur- och fritidsförvaltningen önskar titta närmare på.

2.2. Förändringar och påverkan på friluftslivet orsakade av exploateringar

Ett antal större exploateringsprojekt på naturmark som används för friluftsliv pågår kring Östersunds tätort. De största projekten är verksamhetsetableringar i Verksmon, försvarsetablering i Torråsen samt utveckling av Norr med ytor för verksamheter, handel, kretsloppspark mm,

utökning av Jämtkrafts område vid kraftvärmeverket med plats för verksamheter. Även plats för ny kriminalvårdsanstalt utreds. I Sandviken finns en påbörjad fördjupad översiktsplan för nya bostäder mm.

På kartbilaga 1, ”*Friluftssatsningar och exploatering*”, är de pågående planprojekten markerade i rött. I blått syns redan beslutade detaljplaner för bostäder.

För att ge en bild av hur stor del av den tätortsnära naturen runt Östersund som med pågående planering kommer att påverkas och omvandlas från natur till exploaterad mark har kartbilaga 2, ”*Naturmark påverkad av exploatering*” tagits fram. Den visar en cirkel med en radie på sju kilometer från Stortorget. Avståndet sju kilometer är valt för att inkludera samtliga stora exploateringar runt Östersund.

Inom cirkeln finns idag 13 000 hektar (ha) naturmark. Delar av naturmarken ägs av kommunen, delar är i privat ägo. Vid ett genomförande av de pågående exploateringsprojekten kommer sammanlagt runt 500 ha naturmark tas i anspråk. Det innebär att på ett avstånd av 7 km från centrala Östersund kommer en minskning av naturmark att ske med ca 3,8 %.

2.3. Riktlinje för ekosystem och biologisk mångfald

Kommunfullmäktige beslutade i november 2023 att ge Miljö- och samhällsnämnden i uppdrag att upprätta en riktlinje för ekosystem och biologisk mångfald och fastställde planeringsdirektivet. Planeringsdirektivet beskriver att riktlinjen avgränsas till de områden kommunen har rådighet över kopplat till mål 15; ekosystem och biologisk mångfald i Agenda 2030. Särskilt fokus ska läggas på ekosystem och naturresursers användande där riktlinjen ska peka ut de områden i Östersunds kommun som ska bevaras för att säkerställa ett hållbart nyttjande av ekosystemtjänster och bevarande av den biologiska mångfalden. Riktlinjen beskrivs även ska behandla hur Östersunds kommun förhåller sig till ekologisk kompensation vid förlust av naturvärden.

Under 2025 kommer arbetet med riktlinjen att påbörjas.

2.4. Skydd av natur

Miljö- och samhällsnämnden har gett i uppdrag till Samhällsbyggnad att under 2023 identifiera och peka ut tätortsnära områden som är potentiellt intressanta att skydda (natur-, kultur- och rekreationsvärden). Uppdraget har resulterat i en rapport som beskriver särskilt viktiga grönområden ur ett ekosystemtjänstperspektiv. Rapporten beskriver även vilka typer av formellt skydd som en kommun kan arbeta med.

Vid sammanträdet 25 oktober 2024 godkände Miljö- och samhällsnämnden rapporten och gav Samhällsbyggnad i uppdrag att utreda vidare vilka grönområden som bör bevaras och eventuellt skyddas inom ramen för arbetet med det tematiska tillägget till översiktsplanen för grönstruktur samt Riktlinjen för ekosystem och biologisk mångfald.

2.5. Tematiskt tillägg till översiktsplanen för grönstruktur

Under 2025 kommer ett arbete inom översiktsplaneringen med ett tematiskt tillägg för grönstruktur att startas upp. Denna syftar till att klargöra kommunens ambitionsnivå för utveckling och bevarande av gröna miljöer för framtiden.

Begreppet grönstruktur omfattar ekologiska, sociala och rekreativa värden. Gröna miljöer varierar i värde och kvalitet, och de omfattar många olika intressen som är viktiga för en hållbar samhällsutveckling. Tillgång till gröna miljöer för en växande befolkning, gröna miljöers funktion för klimatanpassning och biologisk mångfald är exempel på dessa intressen.

En tydlig inriktning för dessa områden är en förutsättning för effektiv och målinriktad fysisk planering och markförvaltning. Planen är också en förutsättning för att samordna arbetet med gröna miljöer inom kommunorganisationen, och arbetet med det tematiska tillägget ska bedrivas förvaltningsövergripande.

2.6. Översiktsplan Östersund 2040

I kommunens översiktsplan Östersund 2040, (reviderad 2022) finns en rad ställningstaganden som berör tätortsnära friluftsliv. Här följer ett utdrag av dessa:

- Gemensamt för all förtätning är att den ska anpassas till platsens karaktär och ta hänsyn till kulturhistoriska och arkitektoniska värden. Stadens parker och natur med rekreativvärden och ekologiska värden, ska inte tas i anspråk för förtätning eftersom dessa är viktiga att behålla som lugna oaser i en livfull stad. Det är också viktigt att bevara sammanhängande gröna stråk för människor, djur och växter. Dessa områden och stråk hjälper människan att behålla hälsan och ger förutsättningar för biologisk mångfald i staden. Gröna miljöer nära bostaden främjar dessutom fysisk aktivitet.
- Tillgången till gröna miljöer är ojämnt fördelad över staden. I centrum finns få och små ytor. I stadsdelarna som är utbyggda under andra halvan av 1900-talet finns stora grönytor av varierande karaktär och funktion. Här kan i vissa fall grönområden bebyggas. En avvägning ska göras utifrån den funktion, och värden som grönområdet rymmer utifrån ett ekosystemtjänstperspektiv. Områdets sammanhang, som en del av stadens grönstruktur, är också viktigt att väga in i en sådan bedömning. Vid omvandling i staden där vi har få gröna miljöer, ska i stället nya parker och vegetation som gynnar hälsa och miljö utvecklas.
- Östersund ska vara en stad som erbjuder kvaliteter under alla årstider. Skidbackar, motions- och längdspår, vandrings- och

cykelleder, bad- och båtplatser samt strandpromenader vid Storsjön är exempel på element som bidrar till stadens attraktivitet under olika årstider.

- Förtätning behöver ske på ett ansvarsfullt sätt. Översiktsplanens utvecklingsinriktning och ställningstaganden anger kommunens tankar kring hur förtätningen ska ske. Grönområden för rekreation, biologisk mångfald, motion och pedagogiskt lärande utgör kvaliteter i boendemiljön. Likaså är de gröna stråken som förbinder Storsjön med rekreationsskogarna öster om E14, värdefulla som passager för människor, växter och djur. Dessa kvaliteter ska finnas kvar i boendemiljön även i framtiden, och ska därför inte användas för byggande.
- I flera av de stadsdelar som byggdes under andra halvan av 1900-talet finns idag täta produktionsskogar i mellanålder (så kallade gallringsskogar) som är mindre trevliga att vistas i eftersom de saknar stigar, har dålig sikt och är monotona. Områden kan också ha låga naturvärden eftersom skogen tidigare nyligen varit avverkad. Då dessa områden generellt har lägre natur- och rekreationsvärden än andra stadsnära skogar lämpar de sig ur den synvinkeln bättre för exploatering. Dock behöver en avvägning göras utifrån områdets sammanhang i grönstrukturen, om det är del av viktiga samband för rekreation, spridningsvägar växter och djur eller om området har en viktig funktion för reglerande ekosystemtjänster, exempelvis dagvattenrening eller skyfallshantering. I de fall kommunen tar dessa skogar eller andra grönområden i anspråk för bebyggelse ska kompensationsåtgärder göras som höjer kvalitén i kvarvarande grönområden, åtgärder som minimerar den negativa miljöpåverkan kan också göras inom området. Exempel på kvalitetshöjande åtgärder kan vara att gallra ut och spara lövträd genom att bränna, tillföra död ved, eller genom att skapa ljusinsläpp och luckdynamik. När dessa områden bebyggs behövs en balans för att behålla kvaliteter som skidspår, rekreation och natur.
- I den fördjupade översiktsplanen för Södra Östersund behöver en avvägning göras kring var förtätningen i stråket kan ske, samt att ta fram mer detaljerade kartor för detta. Tätare bebyggelse och högre befolkningstäthet innebär ofta att fler nyttjar samma naturområden. Det är viktigt att naturområdena är tillräckligt stora och att tillräckliga resurser läggs på förvaltning så att inte ett högre slitage påverkar rekreations och naturvärdena negativt.
- Översiktsplanen lyfter fram betydelsen av natur- och rekreationsområden, både de befintliga och de framtida. Kommunen ska skydda fler av kommunens natur- och rekreationsområden såsom exempelvis Östberget. Östberget föreslås bli kommunalt naturreservat på samma sätt som Lillsjön.
- Flera av natur- och rekreationsområdena är sammankopplade med varandra, vilket är av stor betydelse för både människor, växter och djur. I översiktsplanekartan tema; utvecklingsinriktning är värdefulla gröna/vita stråk markerade. Dessa ska bevaras och utvecklas. Kommunen behöver också ta fram fördjupat planeringsunderlag för grönstrukturen i staden och tätorterna för att kunna bedöma vilka

områden som innehåller viktiga ekosystemtjänster av betydelse för en hållbar utveckling och vart det finns brister eller behov av att utveckla ekosystemtjänster. Exempel på viktiga ekosystemtjänster i grönstrukturen i stad och tätorter är reglerande, stödjande och kulturella ekosystemtjänster av betydelse för klimatanpassning, vatten- och luftrening, rekreation, välbefinnande och lärande samt biologisk mångfald. I de fall stora barriärer finns, som till exempel E14 mellan Storsjön och Tysjöarna, ska dessa överbryggas. Dessa stråk förklaras närmare under kapitlet Naturmiljö och friluftsliv.

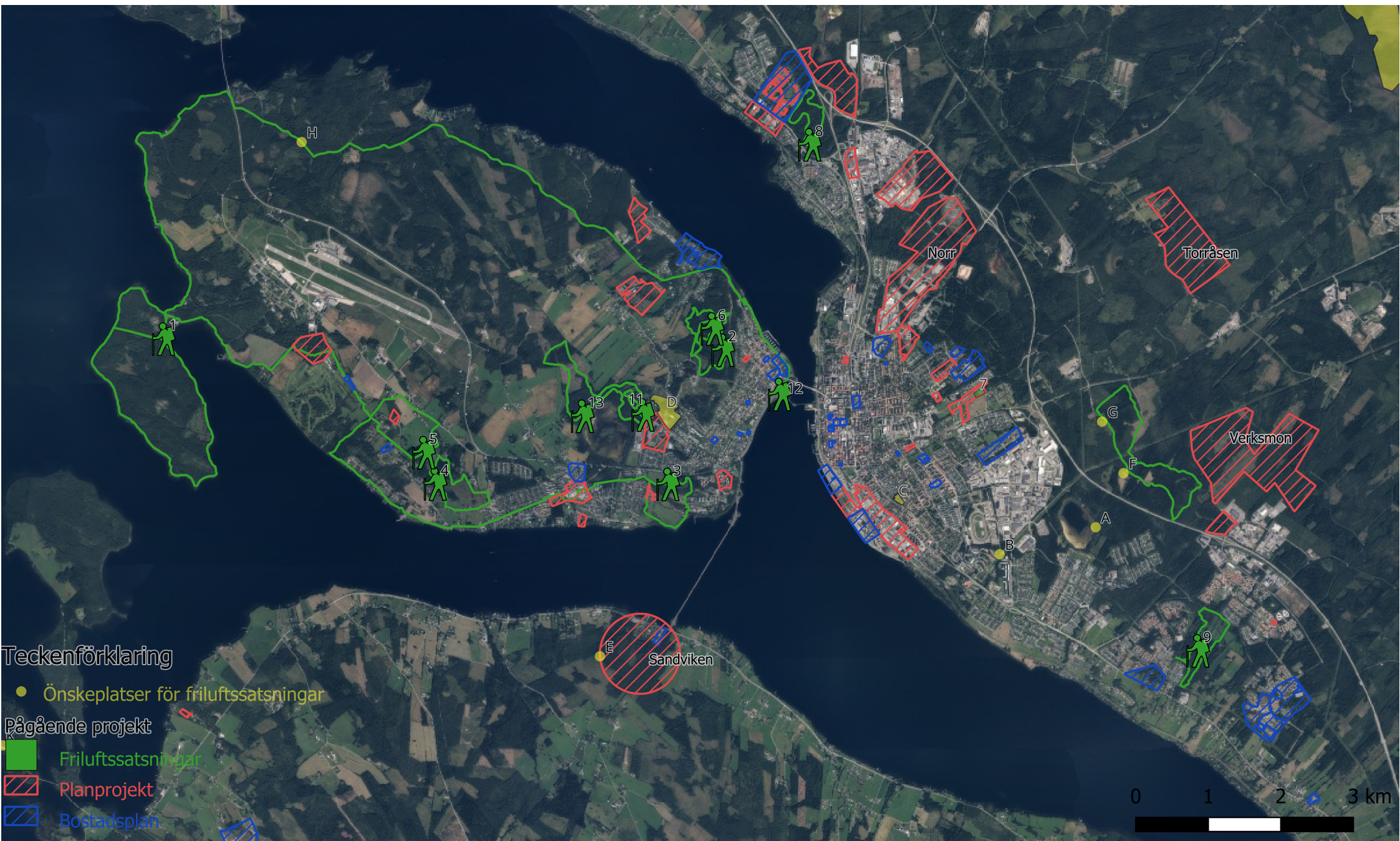
- Naturvärdesinventeringar ska alltid göras i ett tidigt skede i planprocessen vid förändrad markanvändning när naturmiljöer utreds för planläggning för bebyggelse eller industri. Detaljplaner, som tar naturmakt i anspråk, ska i tillräcklig omfattning inkludera bevarande av yta för kompensation mot förlust av naturmiljö med biologiska värden och ekosystemtjänster, alternativt ska andra möjligheter till kompensation utredas.
- Kommunen ska ta fram riktlinjer för ekologisk kompensation när grönytor tas i anspråk för bebyggelse.
- Kommunen ska använda flera varianter av naturskydd i sitt naturvårdsarbete. Fler områden än idag får status som natur- och/eller kulturresevat i syfte att långsiktigt bevara våra mest värdefulla natur- och kulturmiljöer. Prioriterade områden är stadsnära grönområden och skogar med kultur- och friluftsvärden som nyttjas flitigt av stadens invånare. Bland annat bör kommunen bilda naturresevat vid Östberget på Frösön.
- Tillgängligheten ska förbättras till områden längs Storsjöns stränder med goda kvaliteter för friluftslivet.
- Kommunen ska ställa krav på att skydds-/ kantzoner finns på utarrenderad kommunal skogsbruksmark.
- Kommunen ska som skogsägare bedriva ett skogsbruk med höga ambitioner och med jämställda mål mellan naturvård och produktion. Kommunen ska genomföra en översyn av kommunens skogsbruksplan för att uppnå en stor naturhänsyn och bidra till upprätthållande av biologisk mångfald.
- Kvaliteten i stadsnära parker och rekreationsområden ska bevaras och kan i flera områden förbättras. För växt- och djurlivet, invånare och besökare är de gröna och vita stråken i stadsområdet av yttersta vikt att bevara och utveckla.
- Stadsnära täta produktionsskogar i mellanålder (så kallade gallringsskogar) eller nyligen avverkade skogar som bedöms generellt ha låga värden ur rekreations och naturvärdessynpunkt kan till viss del bebyggas. Bedömning om ett område har låga värden ska alltid inkludera bedömning av områdets sammanhang i grönstrukturen utifrån ett ekosystemtjänstperspektiv. Kompensationsåtgärder ska samtidigt göras som höjer kvalitén i kvarvarande grönområden.
- Kommunens större friluftsområden är av stor vikt för invånarnas friluftsliv men även som attraktioner för inflyttning och för turistnäringens utveckling. Kommunen ska se till att områdena vårdas och att de säkerställs som rekreationsområden. Kopplingen

mellan Östersunds skidstadionområde, Spikbodarna, Torvalla och Lillsjön / Odensala ska bevaras och stärkas.

- Möjligheten att till fots, på cykel eller på skidor kunna färdas från boendet till skogar eller stigar och leder i kontakt med öppna vidder samt på Storsjön ska utmärka Östersund som en friluftstad. Här ska finnas områden med utvecklade och skötta spår liksom mer naturlika, mindre tillrättalagda områden.
- Kommunen bör avsätta resurser för skötsel och utveckling av parker och rekreationsområden i övriga tätorter för att dessa ska vara attraktiva boendeorter och locka till inflyttning även i framtiden.

Friluftslivssatsningar och exploateringar

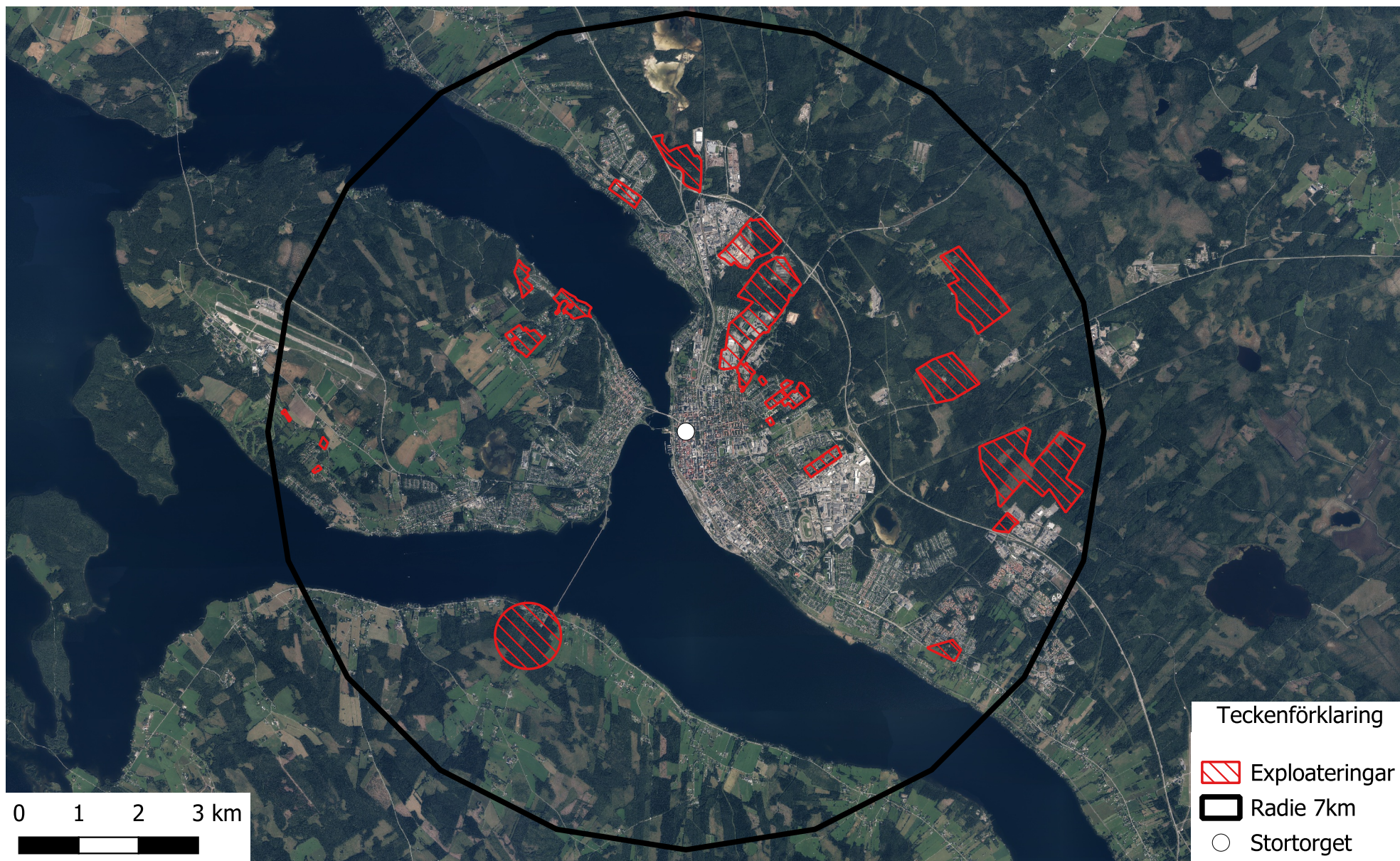
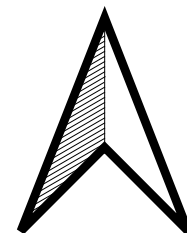
Översikt friluftssatsningar Östersund

Nr	Namn
1	Bynäset; skyltmoduler, toaletter, sopstationer och spång
2	Östberget; skyltmoduler och grill
3	Mjällestigen; skyltmoduler
4	Stengårdsstigen; skyltmoduler
5	Frösö skans; skyltmoduler
6	Östbergets kulturstig; skyltmodul
7	Remonthagen minibikepark
8	Lugnvik elljusspår; motorikbana, utegym och underhåll
9	Elljusspår Torvalla
10	Multifunktionellt grönområde
11	Lövstaspåren; grillplats och underhåll
12	Skyltmodul
13	Ändsjön runt; grillplats

Önskesatsningar friluftsliv Östersund

Ordning	Namn
A	Vindskydd Lillsjön
B	Påkoppling skidspår Spikbodarna
C	Park; hinderbana
D	Förlängning av Ladängen skidbacke
E	Böleberget; cykelled, vandringsled, sammanfoga med Fillstabäcken naturreservat samt skyltmoduler
F	Fäbodleden; upprustning, skyltning och vindskydd
G	Cykelbana vinter; skyltning och underhåll
H	Frösön runt; skylta upp, bevara och utveckla Frösö norr
I	Litsbacken; etablera vandrings- och löpstigar, vindskydd, grillplats
J	Högforsleden; utöka leden på östra sidan av Hårkan
K	Isön; märka upp rundslinga
L	Källmyren naturreservat; lägga ut spänger och vindskydd
M	Svartsjöarna; märka upp vandringsled mellan byarna likt skidspåren

Naturmark påverkad av exploatering inom 7km radie

Förlust av naturmark till följd av pågående eller planerade exploateringar är beräknat med hjälp av overlap analysis. Denna algoritm beräknar arean och den procentuella täckningen där exploateringsområdet täcks av naturmark. Tabell 1 visar beräkningar gjorda med Sandviken. Tabell 2 visar beräkningarna gjorda utan.

Tabell 1

Naturmark[h]	Förlust Naturmark[h]	Förlust naturmark [%]	Naturmark opåverkad[h]
13007	476	3,7	12531

Tabell 2

Naturmark[h]	Förlust naturmark[h]	Förlust naturmark[%]	Naturmark opåverkad[h]
13007	469	3,6	12538